

Äänestyspolitiikka

Tätä Seligson & Co Rahastoyhtiön ja LähiTapiola Varainhoidon yhteistä äänestyspolitiikkaa noudatetaan Seligson & Co Rahastoyhtiön hoitamissa rahastoissa. Seligson & Co Rahastoyhtiö on laatinut äänestyspolitiikan rahastoille. Politikassa käsitellään tärkeimmät ja yleisimmät aiheet, joista voidaan äänestää yhtiökokouksissa ja se läpikäydään vuosittain toimivan johdon toimesta. Äänestyspolitiikkaa noudatetaan sekä suomalaisissa että ulkomaisissa yhtiökokouksissa.

Äänestyspolitiikasta voivat poiketa seuraavat Seligson & Co Rahastoyhtiön hoitamat rahastot: Seligson & Co Phoebus, Seligson & Co Perheyhtiöt, Seligson & Co Tropico LatAm, Seligson & Co Suomi Indeksirahasto ja Seligson & Co OMX Helsinki 25 pörssinoteerattu rahasto UCITS ETF.

1. Yhtiökokoukset Suomessa

Äänestyspolitiikka on yhdenmukainen Arvopaperimarkkinayhdistyksen laatiman Hallinnointikoodin kanssa. Suositamme, että yhtiöt lähtökohtaisesti noudattavat hallinnointikoodin suosituksia, myös raportoinnin ja läpinäkyvyyden osalta, huomioiden kuitenkin yhtiöiden koko ja resurssit. Lisäksi suositamme kansainvälisten hyvän hallintotavan parhaiden käytäntöjen noudattamista soveltuvin osin. Näitä suosituksia käsitellään tarkemmin kohdassa 2. Alla käsitellään merkittäviä Suomen hallinnointikoodin suosituksia.

1.1. Yhtiön hallitus ja valiokunnat

Hallituksen jäseneksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituskokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Hallituksessa on oltava molempia sukupuolia ja hallituksen jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Tämän lisäksi vähintään kahden yhtiöstä riippumattoman hallituksen jäsenen on oltava riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Suositamme, että hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät on selvästi eriytetty. Lisäksi toimitusjohtajaa ei pääsääntöisesti pitäisi valita johtamansa yhtiön hallitukseen.

Hallitus päättää valiokuntien perustamisesta, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Hallitus valitsee keskuudestaan valiokunnan jäsenet ja valiokunnan puheenjohtajan. Valiokunnassa on oltava vähintään kolme jäsentä. Jäsenillä on oltava valiokunnan tehtävien edellyttämä asiantuntemus ja kokemus. Suositamme, että Hallitus perustaa palkitsemisvaliokunnan valmistelemaan toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkitsemis- ja nimitysasioita sekä yhtiön noudattamia palkitsemisen periaatteita ja nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen valintaa ja palkitsemista. Palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja tai yhtiön muuhun johtoon kuuluva henkilö ei saa olla palkitsemis- tai nimitysvaliokunnan jäsen.

1.2. Palkitseminen

Yhtiöllä on oltava palkitsemispolitiikka, jossa määritellään periaatteet ja päätöksentekoprosessit yhtiön toimielinten eli hallituksen ja mahdollisen hallintoneuvoston sekä toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen palkitsemiselle. Palkitsemispolitiikka on esitettävä yhtiökokoukselle vähintään neljän vuoden välein ja aina, kun siihen tehdään olennaisia muutoksia. Rahastot voivat äänestää sellaista palkitsemispolitiikkaa vastaan, jossa ei ole määritelty lyhyen ja pitkän tähtäimen palkitsemisjärjestelmien kriteereitä, ansaintajaksoa tai maksimitasoa riittävän selvästi tai joka mahdollistaa suhteettoman suuren palkitsemisen tai ei ole omiaan edistämään yhtiön pitkän tähtäimen taloudellista menestystä tai jossa ei ole kestävyystekijöihin liittyvää suoriutumismittaria.

Rahastot kannattavat yhtiön johdon palkitsemisjärjestelmiä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa omistajien ja yhtiön johdon tavoitteita. Yhtiön ulkopuolisen hallituksen jäsenen palkitseminen on järjestettävä erikseen toimivan johdon palkitsemisesta. Hallituksen jäsenen osallistuminen samaan osakeperusteiseen palkitsemisjärjestelmään ei ole pääsääntöisesti perusteltua, sillä se voi heikentää valvontavelvollisuuden toteuttamista ja aiheuttaa eturistiriitoja.

2. Yhtiökokoukset Suomen ulkopuolella

Äänestyspolitiikka perustuu kansainvälisesti hyväksytyihin hyvän hallintotavan parhaisiin käytäntöihin ja suosituksiin kuten Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) hyvän hallintotavan periaatteisiin ja International Corporate Governance Network -verkoston (ICGN) laatimiin globaaleihin hyvän hallintotavan periaatteisiin. Lisäksi huomioimme kansallisen lainsäädännön ja sääntelyn sekä paikalliset markkinastandardit ja hallinnointikoodit.

Äänestyksissä hyödynnetään valtakirjaneuvonantajan Institutional Shareholder Services -yhtiön (ISS) äänestysalustaa ja -analyysia eurooppalaisen keskinäisen yhteistyökumppanin välityksellä. Rahastojen erityisiä äänestysohjeita sovelletaan tässä asiakirjassa määritettyjä teemoja koskeissa äänestyksissä.

Alla käsitellään tärkeimmät ja yleisimmät aiheet, joista voidaan äänestää yhtiökokouksissa.

2.1. Operatiiviset asiat

Yhtiöjärjestyksen muuttaminen

Rahastot äänestävät yhtiöjärjestyksen muutoksia vastaan kaikissa tapauksissa, joissa osakkeenomistajien oikeudet voisivat heikentyä, esimerkiksi ehdotusten hyväksymistä koskevat valtaenemmistövaatimukset sekä kynnysarvon nostaminen osakkeenomistajan ehdotusten ottamiselle esityslistalle tai merkittävistä yhteensulautumisista ja yrityskaupoista äänestämiseksi.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajien säännöllinen käyttäminen muihin kuin tilintarkastuspalveluihin (eli verotukseen liittyvät ja neuvontapalvelut), jotka maksavat enemmän kuin tilintarkastuspalkkio, herättää epäilyksen tilintarkastajan riippumattomuuden asianmukaisesta takaamisesta. Siksi Rahastot äänestävät tilintarkastajille esitettävää palkkioita tai tilintarkastajan uudelleen valintaa vastaan, jos muut kuin tilintarkastuspalkkiot ovat kohtuuttomasti tilintarkastuspalkkioita suuremmat useampana kuin yhtenä vuotena eikä tälle ole olemassa asianmukaista selitystä. Vähintään kerran kymmenessä vuodessa on toteutettava tilintarkastusyhteisöä koskeva tarjouskilpailutus, ja äänestyspolitiikka suosittaa, että samaa ulkoista tilintarkastusyhteisöä käytetään enintään kymmenen vuotta.

Osingonjako

Rahastot äänestävät osingonjakoehdotusta vastaan, jos maksua voidaan pitää kohtuuttomana ottaen huomioon yhtiön taloudellinen tilanne. Äänestyspolitiikka suosittaa, että osingonjakosuhteen ollessa jatkuvasti vähemmän kuin 30 prosenttia, yhtiö esittää osingonjakopolitiikassaan asianmukaiset perustelut valitulle käytännölle.

Tilinpäätöksen hyväksyminen

Rahastot äänestävät yhtiön tilinpäätöksen hyväksymisen puolesta, edellyttäen, että se on julkaistu oikea-aikaisesti ja siihen liitetty tilintarkastuskertomus ei sisällä huomautuksia.

2.2. Yhtiön pääomarakenne

Osakepääoman korottaminen

Rahastot arvioivat tapauskohtaisesti osakepääoman korottamista koskevia ehdotuksia. Pääsääntöisesti Rahastot kannattavat ehdotuksia, joissa osakkeiden liikkeellelaskun valtuutus ei ylitä (ennalta) sovittua rajaa.

Osakeantivaltuutukset

Rahastot äänestävät tapauskohtaisesti osakeantivaltuutusehdotuksista arvioituaan annin osakemäärää lisäävän vaikutuksen. Osakeantivaltuutus, joka ei sisällä suunnattua antia ja joka on enintään 20 prosenttia yhtiön osakepääomasta, voidaan lähtökohtaisesti hyväksyä.

Osakkeiden takaisinostot

Rahastot äänestävät yleensä puolesta, jos yhtiö esittää takaisinoston kohteeksi enintään 10 prosenttia liikkeelle lasketuista osakkeista. Hallituksen esitystä vastaan äänestäminen voi perustua esimerkiksi paikalliseen markkinasääntelyyn tai osakkeiden takaisinoston käyttämiseen vihamielisen yritysoston estämiseen.

Etuosakkeet

Rahastot äänestävät sellaisten etuosakkeiden ehdotettua liikkeellelaskua vastaan, joihin liittyy ylimääräisiä osinkoja, koska tämä voi vaarantaa yhdenvertaisuuden eri omistajaryhmien välillä ja vaikuttaa kielteisesti olemassa olevan osakesarjan osinkotuottoihin.

Osakesarjat ja äänivalta

Ääni per osake -periaatteen noudattaminen on olennaisen tärkeää, kun äänestetään osakesarjoilla, joihin liittyy erityisiä äänestysoikeuksia. Rahastot äänestävät siksi lähtökohtaisesti kaikkia ehdotuksia vastaan, joissa vähemmistöomistajien vaikutusmahdollisuudet äänestämisen kautta voisivat heikentyä.

2.3. Yhtiön hallitus

Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Lisäksi hallituksen on oltava riittävän monimuotoinen. Hallituksen valiokunnat (esimerkiksi tarkastus-, palkitsemis-, ja nimitysvaliokunta) ovat tärkeitä yhtiön hallituksen ajan tasalla pysymisen ja yhtiön tehokkaan valvonnan kannalta.

Tehokkaassa ja monimuotoisessa hallituksessa on molempien sukupuolen edustajia sekä iältään, taustoiltaan, rooleiltaan ja kokemukseltaan erilaisia henkilöitä. Yhtiön tulisi näin ollen antaa riittävästi tietoa kaikista hallituksen nykyisistä jäsenistä ja jäsenehdokkaista, jotta osakkeenomistajat voivat suorittaa monimuotoisuusarvioinnin.

Kestävyystekijöihin liittyvä riskienhallinta ja valvonta

Rahastot äänestävät yksittäisten hallituksen jäsenten valintaa vastaan tapauksissa, joissa

- on havaittavissa merkittävä hyvän hallintotavan, vastuunkannon tai riskienhallinnan pettäminen, mukaan lukien todistettavasti heikko ympäristö- ja sosiaalisten riskien kuten ilmastonmuutokseen liittyvien riskien valvonta tai
- on syytä epäillä jäsenen kykyä hyvään hallintoon ja osakkeenomistajien etujen edistämiseen, perustuen tietoon jäsenen toimista aikaisemmissa hallituspaikoissa.

Hallituksen ja valiokuntien riippumattomuus

Äänestyspolitiikka suosittaa riippumattomien jäsenten enemmistöä sekä hallituksessa että sen nimeämissä valiokunnissa. Jos näin ei ole, Rahastot äänestävät ei-riippumattoman yhtiön ulkopuolisen hallituksen jäsenen valintaa vastaan.

Hallituksen jäsenen toimikauden pituus

Rahastot äänestävät tapauskohtaisesti ehdotuksia vastaan, joissa on kyse sellaisten hallituksen jäsenten uudelleenvalinnasta, jotka ovat hoitaneet toimea laissa tai yhtiöjärjestyksessä säädettyä tai paikallisessa hallintokoodissa suositeltua toimikautta pidempään. Periaatteesta voidaan poiketa esimerkiksi, jos on ehdottoman välttämätöntä muodostaa toimiva hallitus, joka ei muuten olisi asianmukaisen tasapainoinen. Nimittämisen hetkellä olisi selvennettävä, että kyseessä on väliaikainen nimitys, kunnes seuraaja on löydetty.

Useassa hallituksessa toimiminen

Hallituksen jäsenellä on oltava riittävästi aikaa hoitaa luottamustehtäväänsä. Siksi äänestäminen sellaisten hallituksen jäsenten valintaa vastaan, jotka toimivat kohtuuttoman monissa muiden yhtiöiden hallituksissa, on aiheellista. Useassa hallituksessa toimimista koskevat vaatimukset ja parhaat käytännöt määritellään usein paikallisessa lainsäädännössä tai hallinnointikoodissa, ja siksi osakkeenomistajien tulisi saada tieto jäsenten ja jäsen ehdokkaiden hallituspaikkojen määrästä. Lisäksi tulisi sallia hallituksen jäsenten yksittäiset valinnat yhteisvalinnan sijaan.

Osallistumisaktiiviteetti

Yhtiön tulisi raportoida yksittäisten hallituksen jäsenten osallistumisaktiiviteetti. Yhtiön tulisi myös esittää olennaiset perustelut, jos hallituksen jäsenen osallistumisaste hallituksen ja valiokunnan kokouksissa on ollut alle 75 prosenttia. Jos hallituksen jäsenellä on paljon hallituksen ulkopuolisia vastuita, osallistumisaktiiviteetti kertoo selkeästi jäsenen mahdollisuudesta osallistua hallituksen tehtävien hoitamiseen.

Hallituksen puheenjohtajan ja yhtiön toimitusjohtajan roolien eriyttäminen

Rahastot äänestävät pääsääntöisesti hallituksen puheenjohtajan ja yhtiön toimitusjohtajan roolien yhdistämistä vastaan. Näiden kahden johtotehtävän yhdistäminen yhtiössä ei ole parhaiden käytäntöjen mukaista, koska yhtiö voi olla kykenemätön varmistamaan vallan ja valtuutuksen tasapainon hallituksessa ja välttämään vallan keskittymisen yhdelle henkilölle.

Hallituksen reagointi osakkeenomistajien aloitteisiin

Rahastot äänestävät asiaankuuluvan yksittäisen hallituksen tai valiokunnan jäsenen uudelleenvalintaa vastaan, jos hallitus ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin sellaisen osakkeenomistajan aloitteen perusteella, joka on saanut osakkeenomistajien enemmistön tuen edellisessä yhtiökokouksessa (katso myös osakkeenomistajien aloitteita koskeva kohta 2.2.6).

Hallituksen monimuotoisuus

Rahastot äänestävät nimitysvaliokunnan puheenjohtajan tai tapauskohtaisesti muiden hallituksen jäsenten uudelleen nimitystä vastaan, jos hallituksessa ei ole yhtään naispuolista jäsentä, huomioiden kuitenkin paikallinen markkinakäytäntö ja hallinnointikoodi.

Kestävyystekijät

Rahastot äänestävät hallituksen jäsenten (uudelleen)valintaa vastaan, jos yhtiön tiedonanto kestävyystekijöistä on puutteellista ja kestävyysriskien hallinta ja/tai hillitseminen on riittämätöntä. Rahastot voivat äänestää sellaisen hallituksen jäsenen uudelleenvalintaa vastaan, joka ei ole riittävästi käsitellyt olennaisia kestävyystekijöitä yhtiön strategiassa ja palkitsemispolitiikassa. Ilmastonmuutoksen osalta Äänestyspolitiikka edellyttää erityisesti Climate Action 100+ -hankkeen kohteena olevien yhtiöiden strategian perustuvan ilmaston lämpenemisen rajaamiseen 1.5 asteeseen, Pariisin sopimuksen mukaisesti, ja/tai että yhtiöllä on suunnitelma saattaa kasvihuonekaasupäästöt nettoana nolnaan vuoteen 2050 mennessä.

Vastuuvapaus

Rahastot äänestävät yleensä hallituksen vastuuvapauden myöntämisen puolesta. Rahastot eivät puolla vastuuvapauden myöntämistä, jos luotettavasti ja tosiasialliseen tietoon perustuen voidaan todentaa, että hallitus ei ole täyttänyt velvollisuuksiaan tai hallituksen jäsenet eivät ole riittävästi hallinneet kestävyysriskejä.

2.4. Palkitseminen

Useissa maissa osakkeenomistajilla on joko neuvoaantava tai sitova ääni palkitsemisjärjestelmiä ja palkitsemispolitiikkaa (sen täytäntöönpanoa) koskevassa äänestyksessä.

Palkitsemisen osalta keskeiset osatekijät ovat suorituskriteerit ja tavoitteiden saavuttamista koskevat hyvät tiedonantokäytännöt. Oleellisina kriteereinä voidaan pitää taloudellisia, ei-taloudellisia ja kestävyystekijöihin liittyviä kriteerejä, jotka palkitsevat yrityksen tarkoituksen, strategian ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta. Palkkion tulee perustua asianmukaiseen suoriutumiseen (pay-for-performance) ja korostaa pitkän aikavälin omistaja-arvon luomista.

Heikosta suoriutumisesta (pay-for-failure) palkitseminen on aina syy äänestää vastaan. Jos yhtiön liiketoimintaan kohdistuu vakavia ja todistettuja ristiriitoja, sen on rajoitettava bonuspalkkoja kyseisen vuoden ajalta osoittaakseen, että tilanne on otettu huomioon. Jos näin ei tapahdu, Rahastot äänestävät ehdotusta vastaan.

Yhtiöiden tulisi ylläpitää riippumatonta ja tehokasta palkitsemisvaliokuntaa, joka auttaa välttymään järjestelyiltä, joissa henkilö palkitaan heikosta suoriutumisesta.

Vähimmäisvaatimukset

Äänestyspolitiikka määrittää joukon vähimmäisvaatimuksia, jotka koskevat hyvää suoritusperusteista palkitsemista. Rahastot äänestävät sellaisia palkitsemisjärjestelmiä vastaan, jotka sisältävät

- tulospalkkausjärjestelmiä, joiden osalta ei ole julkaistu mitään suorituskriteerejä;
- pitkän aikavälin tulospalkkausjärjestelmiä, joiden tarkastelujakso on alle 3 vuotta;
- tulospalkkiomahdollisuuksia ilman määriteltyä ylärajaa;
- järjestelmiä, joiden osalta palkitsemisvaliokunnalla tai hallituksella on paljon harkintavaltaa;
- kertaluonteisia harkinnanvaraisia maksuja johtajille ilmoittamatta selkeää perustetta ja/ tai suorituskriteerejä, esimerkiksi nimittämiseen tai työntekijöiden sitouttamiseen liittyvien palkkioiden yhteydessä;
- ehdotuksia, joiden tavoitteena on vahvistaa kultaisia kädenpuristuksia, erityisesti kun niihin liittyy kohtuuttomia rahallisia irtisanomiskorvauksia;
- ehdotuksia peruspalkan korottamiseksi yli inflaatiovauhdin ilman olennaisia perusteluja.

Kestävyysskriteerit

Kestävyystekijöihin liittyvien palkitsemiskriteerien on oltava yrityksen toiminnalle olennaisia ja mitattavia. Äänestyspolitiikka edellyttää, että yrityksellä on vähintään yksi kestävyystekijöihin liittyvä suoriutumismittari palkitsemispolitiikassa. Muussa tapauksessa Rahastot äänestävät palkitsemispolitiikan tai -raportin hyväksymistä vastaan. Äänestyspolitiikka edellyttää siirtymäsuunnitelmaa osana yhtiön strategiaa ja palkitsemispolitiikkaa erityisesti energia- ja kaasuyhtiöiltä sekä kemian, metalliteollisuuden, rakennusmateriaali- ja sementtialan yhtiöiltä, joiden hiilipäästöt ovat merkittäviä sekä Climate Action 100+ -hankkeen kohdeyhtiöiltä. Muussa tapauksessa Rahastot äänestävät palkitsemispolitiikan hyväksymistä vastaan.

Äänestyspolitiikka edellyttää erityisesti Access to Medicine -indeksiin kuuluvilta lääke- ja terveydenhoitoalan yhtiöiltä, että ne sisällyttävät strategiaansa lääkkeiden, rokotusten ja diagnostiikan saatavuuden ja määrittelevät tavoitteelle mittarin palkitsemispolitiikassa. Muussa tapauksessa Rahastot äänestävät palkitsemispolitiikan hyväksymistä vastaan.

Irtisanomiskorvaus

Rahastot äänestävät vastaan irtisanomiskorvausta tai korvausta yrityskauppatilanteessa (Change-of-control), jonka määrä on yli 100 % peruspalkasta tai joka on paikallista markkinakäytäntöä korkeampi. Tulospalkkion suhde kiinteään vuosipalkkaan. Jos yhtiö kuuluu eurooppalaisen vakavaraisuusdirektiivin (CRD IV) piiriin, osakkeenomistajien äänestys suurimmasta mahdollisesta tulospalkkion suhteesta kiinteään vuosipalkkaan on yhtiötä sitova. Rahastot äänestävät tulospalkkion 100 prosentin enimmäisrajan puolesta ja vastustaa ehdotuksia yli 100 prosenttia vuosipalkasta ylittävistä tulospalkoista.

Toimivan johdon osakkeenomistukset

Äänestyspolitiikka kannattaa yhtiön johdon palkitsemisjärjestelmiä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa omistajien ja johdon tavoitteita. Siksi Rahastot kannustavat yritysjohtoa kartuttamaan osakeomistuksiaan ennalta sovittuun määrään kiinteästä vuosipalkasta. Rahastot eivät kuitenkaan hyväksy yhtiölainojen käyttämistä osakkeiden hankintaan yhtiön johdolle.

Yhtiön ulkopuolisten hallituksen jäsenten osakkeenomistukset

Vaikka kyseessä on yleinen käytäntö joissain maissa, Rahastot voivat äänestää sellaisia palkitsemisehdotuksia vastaan, joissa myönnetään osakkeita tai osakeoptioita yhtiön ulkopuolisille hallituksen jäsenille, koska niiden myöntäminen voi vaarantaa riippumattomuuden ja vaikuttaa pitkällä aikavälillä päätöksentekoon.

2.5. Muut asiat

Yrityskaupat ja yhteensulautumiset

Rahastot äänestävät tapauskohtaisesti yrityskaupoista ja yhteensulautumisista. Ehdotuksen rahoitusta ja strategiaa koskevat perustelut käydään läpi yhtiötä seuraavan Rahaston salkunhoitajan kanssa. Myös vähemmistöomistajien oikeuksien turvaaminen, mahdolliset eturistiriidat ja hyvän hallintotavan periaatteiden toteutuminen transaktion jälkeen otetaan huomioon.

Yrityskaupan estomekanismit

Rahastot äänestävät yleensä yrityskaupan estomekanismeja vastaan erityisesti silloin, jos osakkeenomistajien oikeudet ja mahdollisuus yrityskauppaan tai yhteensulautumiseen voisivat vaarantua.

Lähipiiriliiketoimi

Rahastot äänestävät tapauskohtaisesti lähipiiriläisten välisten kaupallisten liiketoimien hyväksymisestä liiketoimen aiheellisuuden perusteella.

Vihreän siirtymän suunnitelmat

Useat yhtiöt tuovat yhtiökokoukselle neuvoa-antavaan äänestykseen vihreän siirtymän suunnitelmansa (Climate transition plan). Rahastot äänestävät sellaisten suunnitelmien puolesta, jotka ovat Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden mukaisia (1.5 asteen lämpenemisen skenaario). Yhtiökokousten järjestäminen virtuaalisesti tai hybridinä (virtuaalisen ja fyysisen kokouksen yhdistelmänä) Rahastot puoltavat pääsääntöisesti ehdotuksia järjestää yhtiökokoukset virtuaalisen ja fyysisen kokouksen yhdistelmänä. Ehdotukset järjestää yhtiökokoukset täysin virtuaalisesti arvioidaan tapauskohtaisesti, varmistaen että kokouksessa täyttyvät osakkeenomistajien oikeudet samassa määrin kuin fyysisissä kokouksissa.

2.6. Osakkeenomistajien aloitteet

Monissa maissa osakkeenomistajille annetaan mahdollisuus lisätä asioita yhtiökokouksen esityslistalle.

Kestävyystekijöihin liittyvät ehdotukset

LähiTapiola Varainhoitokonsernin kestävä sijoitustoiminnan fokusalueet ovat kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Yhtiöihin liittyviä tärkeitä teemoja ovat muun muassa ihmis- ja työoikeudet, terveys, ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus ja ympäristö.

Rahastot äänestävät pääsääntöisesti yllä oleviin teemoihin liittyvien osakkeenomistajien ehdotusten puolesta. Rahastot äänestävät vastaan tapauksissa, joissa osakkeenomistajan ehdotusta voidaan pitää liian ohjaavana, kohtuuttoman työläänä (esimerkiksi liian lyhyet määräajat) tai mahdottomana toteuttaa ottaen huomioon yhtiön päivittäisen liiketoiminnan luonne.

Rahastot äänestävät etenkin sellaisten ehdotusten puolesta, jotka kannustavat

- toimintasuunnitelmaan ja/tai raportointiin muovin käytön vähentämiseksi
- toimintasuunnitelmaan ja/tai raportointiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
- raportoimaan toimista metsäkadon estämiseksi toimitusketjuissa ja toimien tehokkuudesta
- sisällyttämään liiketoimintaperiaatteisiin luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen liittyviä vaateita yhtiön toimitusketjuille
- raportoimaan toimista, joita yritys on tehnyt karsiakseen lääketieteessä tärkeiden antibioottien käyttöä lihantuotannossa
- raportoimaan yrityksen uudistuksista terveydenhuoltoon liittyen
- raportoimaan toimista häirinnän ja syrjinnän estämiseksi työpaikalla
- toteuttamaan arvioinnin ihmisoikeusriskeistä.

Kestävyystekijät tulostittarina

Rahastot äänestävät sellaisten ehdotusten puolesta, joilla sisällytetään kestäväystekijät tulostittariksi ylemmän johdon palkitsemisjärjestelmiin. Tämä koskee erityisesti yhtiöitä, jotka kohtaavat enemmän kestäväystekijöihin liittyviä ristiriitatilanteita. Kuten kaikissa palkitsemisehdotuksissa, kestäväystekijöihin liittyvien kriteerien täytyy olla tiukkoja ja mittareista ja tavoitteista täytyy antaa asianmukaisesti tietoa.

Poliittiset lahjoitukset

Tiedonantovelvollisuuden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi Rahastot äänestävät puolesta tapauksissa, joissa osakkeenomistajan ehdotuksen tavoitteena on lisätä yhtiön tiedonantoa poliittisista tuista.